

Grammatica

Woordbenoemen

Ondersteunend materiaal - Uitlegkaarten

Geschikt voor de groepen 7 en 8

Inhoudsopgave

Werkwoorden 4

Lidwoorden 11

Naamwoorden 12

Voorzetsels 19

Voegwoorden 20

Telwoorden 23

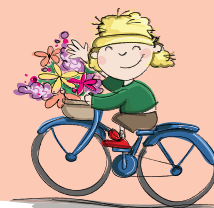
Voornaamwoorden 26

Werkwoorden

Een werkwoord heeft verschillende functies:

1. Werkwoorden zijn dingen die je **kunt doen**, bijvoorbeeld: **fietsen, lopen, spelen, duwen...**
2. Werkwoorden geven aan **wat er gebeurt**, bijvoorbeeld: **sneeuwen, waaien, regenen...**
3. Werkwoorden geven aan **wat iemand of iets is**, bijvoorbeeld: **zijn, worden, blijven...**
4. Werkwoorden geven aan **in welke tijd de zin staat** en **kunnen veranderen in de zin...**

Kijk maar eens naar deze voorbeelden

1. Werkwoorden zijn dingen die je **kunt doen**.

Ik **fiets** naar school. *Het hele werkwoord is **fietsen**.*

2. Werkwoorden geven aan **wat er gebeurt**.

Het **waait** erg hard. *Het hele werkwoord is **waaien**.*

3. Werkwoorden geven aan **wat iemand of iets is**.

Sarah **is** bakker. *Het hele werkwoord is **zijn**.*

4. Werkwoorden geven aan of de zin **in de tegenwoordige tijd** of **in de verleden tijd staat**. Werkwoorden kunnen **veranderen** in de zin.

Tegenwoordige tijd

Ik **loop** naar school.

Verleden tijd

Ik **liep** naar school.

Let op!

In een zin kunnen meerdere werkwoorden voorkomen. Samen geven de werkwoorden de totale actie weer:

Juf **heeft** mij een proefwerk **laten maken**.

Onvoltooid deelwoord

Het onvoltooid deelwoord geeft aan dat iets nog niet klaar is.
Het onvoltooid deelwoord is het infinitief (hele werkwoord) met een **-d(e)** erachter.

Hele werkwoord

lopen →
wachten →
fietsen →
bellen →
zingen →

Onvoltooid deelwoord

lopend(e)
wachtend(e)
fietsend(e)
bellend(e)
zingend(e)

Het onvoltooid deelwoord in een zin

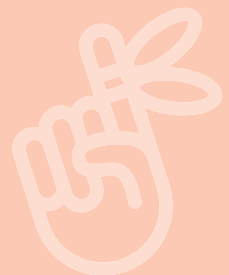
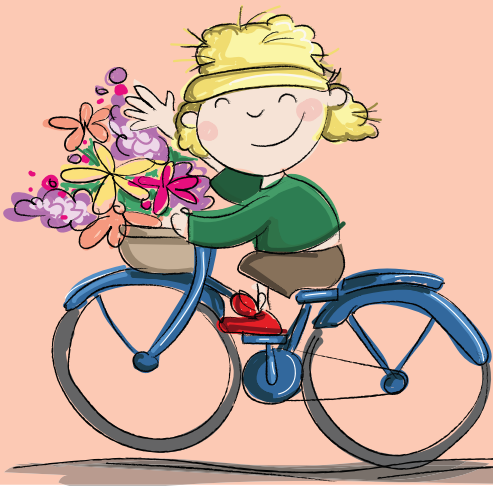
Een onvoltooid deelwoord in een zin kun je herkennen aan:

1. het werkwoord dat aangeeft dat iets nog bezig is.
2. het hele werkwoord met een **-d(e)** erachter.

Zie je?

Voorbeelden

Fluitend pakt de jongen zijn fiets.
Kermend van de pijn lag hij op de grond.
Fietsend en **zwaaiend** gaat hij langs ons huis.
Hoestend gaat hij naar huis.
Lachend gaf de agent een bekeuring.

Zelfstandige naamwoorden

Zelfstandig naamwoorden zijn woorden die mensen, dieren of dingen benoemen. Voor deze woorden kun je **de**, **het** of **een** zetten. Meestal heeft een zelfstandig naamwoord een enkelvoud (je hebt er één van) en een meervoud (je hebt er meer van). Ook kun je er vaak een verkleinwoord van maken.

gezicht

meneer
gezicht
beker

lidwoord:
de meneer
het gezicht
een beker

meervoud:
de meneren
de gezichten
de bekers

verkleinwoord:
het meneertje
het gezichtje
het bekertje

Kijk maar eens naar deze voorbeelden

de kapstokken
de gebouwen
de bloemen
de getallen
de huizen

de lamp
de mol
de leraar
de bladeren
de kapstok

het huis
het paard
het werk
het raam
het kind

het dwergje
het uurtje
het kamertje
het bootje
het stoeltje

een kat
een plant
een bord
een man
een vinger

Plaatsen en (eigen)namen

Plaatsen en (eigen)namen zijn ook zelfstandige naamwoorden. Je kunt hier vaak **geen** lidwoord voor zetten. Ook hebben deze woorden **geen** enkelvoud of meervoud. Je schrijft deze woorden met een hoofdletter.

Zie je?

Amsterdam
Nederland
IJsselmeer
Bart
Lieke